

संवेदनशील, प्रतिसादात्मक प्रशासनासाठी सर्वांनी कुटुंब म्हणून काम करावे-जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकूर-घुग

महसूल पंथरवडा अंतर्गत महसूल अधिकारी, कर्मचारी यांची कार्यशाळा उत्थाहात पंथरवड्यात होणाऱ्या उपक्रमांबाबत थेट्रीय अधिकारी, कर्मचारी यांना मार्गदर्शन कार्यशाळेच्या उद्घाटनाचा मान कोतवाल, तलारी, महसूल कर्मचारी संघटना पदाधिकाऱ्यांना

प्रशिक्षण योजनेबाबत विविध उपक्रम राबविणे नियोजित होते. या योजनेतून लातूर जिल्हाधिकारी कार्यालय, महिला व बाल विकास विभाग आणि कौशल्य विकास, रोजगार, स्वयंरोजगार आणि उद्योजकता केंद्रामध्ये २० प्रशिक्षणार्थीची निवड करण्यात आल आहे. या सर्व प्रशिक्षणार्थीचे जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकुर-घुगे यांच्या हस्ते स्वागत करण्यात आले. मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजना ही सर्व युवकांसाठी अतिशय उपयुक्त ठरणार आहे. या योजनेतून युवकांना प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव मिळाणार असून भविष्यात नोकरी मिळविताना या अनुभवाचा त्यांना लाभ होईल. त्यामुळे प्रत्येक प्रशिक्षणार्थी यांनी चांगल्याप्रकारे काम करावे, असे आवाहन जिल्हाधिकारी यांनी यावेळी केले. महसूल पंधरवडा काळात राबविण्यात येणाऱ्या उपक्रमांच्या अनुषंगाने करावयाच्या कार्यवाहीबाबत निवासी उपजिल्हाधिकारी केशव नेटके, लातूरच्या भागीय अधिकारी रोहिणी नन्हे-विरोडे, समाज कल्याण क आयुक्त शिवकांत चिकुर्ते, जिल्हा महिला व बाल विकास कारी जावेद शेख, जिल्हा कौशल्य विकास सहायक आयुक्त जी मरे, नगरपालिका प्रशासनचे जिल्हा सहआयुक्त रामदास रे, जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन अधिकारी सांकेब उस्मानी माहिती दिली. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन जिल्हा पुरवठा गारी प्रियांका आयरे यांनी केले. नायब तहसीलदार गणेश यांनी आभार मानले.

आमदार धिरज देशमुख यांच्या हस्ते विविध विकासकामांचे लोकार्पण

ओैसा तालुक्यात घेतल्या गाठीभेटी : ग्रामस्थांशी साधला संवाद

लातूर / प्रतिनिधि लातूर
ग्रामीणचे आमदार श्री. घिरज
विलासरावजी देशमुख यांनी औसा
ताळुक्यातील हळदुर्ग, बर्हणपूर,
अंदारा यासह इतर गावाना
भेटी देवून येथील ग्रामस्थांशी
शुक्रवारी संवाद साधला. तसेच,
येथे विकास कामांचे आ. घिरज
देशमुख यांच्या हस्ते लोकार्पण
व शुभरंभ करण्यात आले.
हळदुर्ग (ता. औसा) येथील
ग्रामस्थांशी आ. घिरज देशमुख
यांनी अंदारा सांचा त्यांना

याना सवाद साधून त्याच्या अडचणी जापून घेतल्या. या अडचणी सोडविण्याची ग्वाही त्यांनी याप्रसंगी दिली. त्यानंतर औसा तालुक्यातील बहूणपूर येथे आमदार स्थानिक विकास निधीतून मंजूर श्री नरहरी उबाळे यांचे घर ते समाज मंदिराकडे जाणार्या रस्त्यावर पेहऱ ब्लॉक करणे (८ लक्ष) या कामाचा आ. धिरज देशमुख यांच्या हस्ते शुभारंभ करण्यात आला. दलित वस्ती सुधार योजनेतून झालेल्या पेहऱ ब्लॉक रस्ता

काम, जलजीवन मिशन अंतर्गत नळजोडणी, आरो फिल्टर शेड आदी विकासकामांचे लोकार्पणही याप्रसंगी करण्यात आले. यावेळी गावातील विकासकामांची पाहणी करून आ. धिरज देशमुख यांनी ग्रामस्थांच्या अडचणी जाणून घेतल्या. औसा तालुक्यातील अंदोरा येथे आमदार स्थानिक विकास निधीतून मंजूर शजहांगीर पठाण यांचे घर ते अजमीर पठाण यांचे घरापर्यंत

सिमेंट रस्ता करणे (८ लक्ष), उमर फारुक मस्जीद ते बाबूता बोली यांचे घरापर्यंत, महंमद शेख यांचे घर ते श्री सूरज पठाण यांचे घरापर्यंत व उर्दू शाळा ते श्री वाहेद पठाण यांच्या घरापर्यंत सिमेंट रस्ता करणे (१० लक्ष), गावातील जिल्हापरिषद शाळा व बोरागाव रस्त्यावर बसविलेल्या १०० केव्हीए डीपी, पाण्याची टाकी व सार्वजनिक विहीर बांधकामांचे आ. धिरज देशमुख यांच्या हस्ते लोकार्पण करण्यात आले. तसेच, अमृतदिन पठाण यांचे घर ते श्री फकीर पाशा पठाण यांच्या घरापर्यंत सिमेंट रस्ता करणे, श्री अस्लम भांगे यांचे घर ते श्री मुक्तार भांगे यांच्या घरापर्यंत सिमेंट रस्ता करणे आणि श्री अहमद पठाण यांचे घर ते श्री अतिक पठाण यांच्या घरापर्यंत सिमेंट रस्ता करणे या कामाचा शुभरांभ याप्रसंगी करण्यात आला. याप्रसंगी प्रमोद जाधव, धनंजय देशमुख, नारायण लोखंडे, अनुप शेळके, सदाशिव कदम, महेंद्र भादेकर, दत्तात्रय शेळके, शिवप्रसाद शिंदे, अशोक जंगाले, राहूल पटणे, ज्ञानोबा जंगाले, श्रीनिवास कुलकर्णी, कमाल पटेल, असगर पटेल, न्युम पटेल, शेरखान पठाण, शिकूर पठाण, बालाजी लोंदे, दग्दू ढोले, बालाजी मुळे, अमृता जावळे यांच्यासह ग्रामस्थ, काँग्रेसचे पदाधिकारी, कार्यकर्ते उपस्थित होते.

सोलापूर : रस्त्यावरील मोकाट जनावरांमुळे वाहनचालकांना तारेवरची कम्पन तयारी लागते. असे चिन्ह सोलापूर शहरातील सर्वत्र चौकात

कसरत करावा लागत. अस चित्र सोलापूर शहराताल सवच चाकात सर्सासपणे दिसून येत आहे. सोलापूरच्या प्रवेशद्वारापासूनच शहरात मोकाट जनातरुणा वात्र वाढल्याचे चिन टिस्त येते शहरातील

मोकाट जनावरांचा वावव वाढल्याच चित्र दिसून येत. शहरातल मोकाट जनावरांमुळे वाहतूक कोंडीची समस्या ही निर्माण होत आहे. शिवाय भर रस्त्यात अनेकदा या जनावरांची आपसातल्या भांडणामुळे छोटे मोठे अपघात होऊन अनेकांना दुखापत अन् वाहनांचे नुकसान होत आहे. शहरातील सर्वच प्रमुख रस्त्यावर जनावरे सर्वासपणे वावरताना दिसताहेत. त्यामुळे वाहनधारकांना याचा प्रचंड त्रास सहन करावा लागतोय. छत्रपती संभाजी महाराज चौक, छत्रपती शिवाजी महाराज चौक, रेल्वे स्टेशन चौक, सात रस्ता परिसर, गुरुनानक चौक, टिळक चौक, मधला मारुती, सप्राट चौक, रुपाभवानी रोड, मार्केट यार्ड परिसर, परिसर, अशोक चौक, विजापूर वेस, आसरा चौक, सैफुल, दमाणी नगर, लक्ष्मी मंडई परिसर आदी चौकात मोकाट जनावरे सर्वासपणे दिसून येतात. शहरात सध्या मोकाट जनावरांसोबतच मोकाट कुत्रे, गाढवांचाही वावर वाढला आहे. या जनावरांमुळे वाहनधारकांना मोठा त्रास सहन करावा लागत आहे. सोलापूर शहरातील मोकाट जनावरांचा प्रश्न गंभीर आहे, आठ ते दहा ठिकाणी ही जनावरे रस्त्यातच ठाण माङ्डून बसलेली असतात. त्यामुळे वाहनधारकांना आपली वाहने चालविताना दुचाकीस्वाराना तर कधी चुकवत तर कधी वळसा मारूनच जावे लागते.

उद्गीर विधानसभेचा ररद पवारांचा युवा रिलेवर कोण..?

उदगीर :- सध्या माध्यमांमध्ये येणाऱ्या विधानसभेसाठी शरद पवार हे त्यांच्या पक्षाकडून वीस विधानसभा मतदार संघामध्ये पक्षाचे निष्ठावंत युवक उमेदवार देणार अशी चर्चा जोरकसपणे सुरु आहे. खाच्या अर्थाने याचा उकलेख पक्षाचे प्रांत अध्यक्ष श्री जयत पाटील हे सातत्याने करीत आहेत. आमचे विधानसभेमध्ये जास्तीत जास्त तरुण येहोरे असतील असा उल्लेख सातत्याने करत आहेत. शरद पवारांनी जाहीर केलेल्या २० विधानसभा मतदारसंघांमध्ये बारामती, इंदापूर, आषी, गेवराई, कर्जत जामखेड इत्यादी सह उदगीर या मतदारसंघाचा उल्लेख प्रामुख्याने पुढे येत आहे. हा उल्लेख पाहिल्यापासून सर्व उद्दीपकरणां उत्पक्तीता लागली आहे.

कर्तव्याला महत्व देऊन शरद पवार नवी खेळून 'लंके' पॅटर्न करतील यात नवल नहीं. खरें पाहता दोन्ही मतदारसंघांमध्ये विधानसभा निवडणुकीसाठी आयात उमेदवार देऊ नये असा सर्व निषावंत कार्यकर्त्यांचा आग्रह आहे. या सर्व घडामोडी पाहिल्या असता विधानसभेपर्यंत अनेक बदल पक्षाच्या निर्णयामध्ये होऊ शकतात असे दिसून येत आहे. नुकतेच माजी आमदार धर्माजी सोनकवडे, डॉ. अनिल कांबळे व माजी आमदार भालेराव यांचा 'राष्ट्रवादी' कॉंग्रेस पार्टी शरद चंद्र पवार 'पक्ष प्रवेश झाला आहे. माजी आमदार सुधाकर भालेराव यांचीउमेदवारी निश्चित मानली जात आहे. पण शरद पवारानी नुकतीच युवकांना संधी देण्याची तयारी ही उत्सुकता वाढवणारी आहे. म्हणून शरद पवारांचा युवा चेहरा कोण हा प्रश्न उपस्थित झाला आहे? ? या सर्व चर्चेमध्ये एक नवीन नाव वर येताना दिसत आहे माजी आमदार सुधाकर भालेराव यांचा यांचा पक्ष प्रवेश घेण्यामध्ये प्रामुख्याने ज्येहे नंते बसवराज पाटील नागरकर, जिल्हाचे जिल्हाध्यक्ष संजय शेटे, प्रदेश सरचिंटणीस शिवाजीराव मुळे यांच्यासह भालेरावांचे पाठीराखे व चांगले संबंध असणारे व त्यांना पक्षात आणण्यासाठी आग्रही असणारे निशांत वाघमारे हे होते. त्यामुळे ते या मतदारसंघाचा युवा चेहरा होऊ

आहे . पक्षाचा केडर तयार करण्यासाठीच्या प्रक्रियेमध्ये ते सातत्याने कार्यरत असतात त्यामुळे त्यांचे पक्षातील ज्येष्ठ नेत्यांची चांगले संबंध आहेत . मतदारसंघांमध्ये सगळ्यांशी चांगले संबंध ठेवून राहणारे व नवीन पक्ष प्रवेशात महत्वाची भूमिका बजावणारे . भालेरावांचे अलीकडील काळातील विश्वासू समजले जाणारे निशांत वाघमारे हे कदाचित शरद पवारांचे युवा शिलेदार ठरु शक्तात त्यांच्या उमेदवारीच्या माध्यमातून मागासवर्गीय समाजात मातंग व नवबौद्ध अशी उभी फूट टाळून फक्त नवबौद्ध मता मध्ये वाटा घेत बेरजेचे गणित जुळवणे शक्य आहे . यामध्ये भालेराव त असल्यामुळे शरद पवार गटाचे सामाजिक समीकरणांमध्ये स्वरूप राहू शकते . म्हणून उमेदवार म्हणून पक्षात निशांत वाघमारे । सकारातक्मक विचार केला जाऊ शकतो आणि पक्ष प्रवेशल्या भालेरावांना सत्ता आल्यानंतर वरिष्ठ सभागृहामध्ये किंवा निहिपेक्षा वजनदार असणारी संधी मिळू शकते असे म्हटले जात ॥ भालेरावांनी गेल्या निवडणुकीमध्ये जी किंगमेकर ची भूमिका गावली होती, तोच करिष्या घडवून ते शरद पवारांचा विश्वास ठरवतील असा अंदाज आहे .

संपादकीय....

सॉनिटरी नेप्पकित्सचा वापर योग्य?

१९७४ मध्ये 'अकुर' चित्रपटातून सिनेसृष्टीत प्रवेश केलेल्या अभिनेत्री शबाना आझमी यांच्या कारकिर्दीचे चालू वर्ष हे सुवर्ण महोत्सवी वर्ष आहे. या वर्षात 'अवनि' संस्थेच्या निमंत्रणावरून शबानाजी नुकत्याच कोल्हापुरात आल्या होत्या. कार्यक्रमाच्या आदल्या दिवशी अनुराधा भोसले यांनी शबाना यांच्याशी गप्पांचा एक छोटेखानी कार्यक्रम घेतला. यावेळी काही डॉक्टर, काही आर्किटेक्टस् आणि विविध संघटनांच्या महिला कार्यकर्त्यांची उपस्थिती होती. यावेळी लहान मुलांसाठी डायपर आणि मासिक पाळीच्या दिवसात महिला तसेच मुलींनी सॅनिटरी नॅपकिन्स वापरणे योग्य की अयोग्य?

मासिक पाळीच्या काळात महिला व मुली रजस्त्रावाच्या आवश्यक व्यवस्थापनासाठी जुन्या सुती साड्यांच्या कापडाचे तुकडे करून व त्यांच्या घड्या घालून ते तुकडे वापरत; पण १९ व्या शतकाच्या अखेरीस अशा पद्धतीचा कपडा पुन्हा पुन्हा धुऊन वापरण्याने जंतुसंसर्गाची शक्यता वाढते, असे चित्र समोर आले आणि त्यावर काय उपाय करता येईल, यावर जगभर विचार सुरु झाला. लहान मुले दुपट्यात लघवी झाली की, ओल जाणवून झोपेतून जागी होतात आणि रडतात. परिणामी, आई-वडिलांची झोपमोड होते याच्यावरही काही उपाय शोधला पाहिजे, असा प्रयत्न सुरु होताच यातूनच बेबी डायपर्स, अडल्ट डायपर्स आणि सॅनिटरी नॅपकिन्सची कल्पना पुढे आली. पाळीच्या दिवसांतही महिलांना व मुलींना सर्व दैनंदिन कामे करण्याचे स्वातंत्र्य, लहान मुलांना आणि त्यांच्या पालकांना निर्वे धपणाने झोप मिळणे अशा अनेक फायद्यांची जाहिरात सुरु झाली. डायपर्सचा खप वाढला. मध्यंतरी तर शाळांमध्ये मुलींसाठी सॅनिटरी पॅड पुरविणारी मशिन्स बर्सविण्याचे प्रयोगही झाले. मुलांना रात्रभर, दिवसभर डायपरमध्ये गुंडाळणे सुरु झाले. कोणते पॅड जास्तीत जास्त काळ वापरता येऊ शकते याच्याही जाहिराती झाल्या. प्रत्यक्षात याचा आरोग्याच्या व पर्यावरणाच्या दृष्टीने फायदा होतो आहे की तोटा, यावर आता विचार सुरु झाला आहे.

खूप रक्तस्राव झाला, तरी तो पॅड शेषून घेतात अशा सॅनिटरी पॅडचा खप वाढला; परंतु अलीकडच्या काही अभ्यासांमध्ये सॅनिटरी पॅड बनवताना त्यामध्ये डायआॅक्सिन, तसेच सुपर ऑब्सर्बर्ट पॉलिमर यांचा आणि काही कीटकनाशके व कृत्रिम सुंगंधी द्रव्ये यांचा उपयोग केला जातो. याचा दुष्परिणाम मुली व महिला यांच्या प्रजनन क्षमतेवर होणे, जननेंद्रियांचा कॅन्सर होणे यासह अनेक प्रकारचा त्रास मुली व महिलांना भोगावा लागतो असा संशय व्यक्त केला गेला आहे. लहान मुलांनाही मूत्रपिंडाचा काही विकार असेल, तर सतत डायपर घालण्याने तो लक्षात येत नाही. पॅड सुरक्षितपणे वापरायचे, तर त्यासाठी ती दिवसातून किमान तीन-चार वेळा बदलावी लागतात. मध्यम आर्थिक स्थितीतील कुटुंबांमधील मुलींना व महिलांना ही बाब आर्थिकदृष्ट्या परवडतेच असे नाही. लहान मुलांनाही डायपर खूप वेळ घालून ठेवले, तर व-ए उठण्यासारखे त्रास डोऱ्यु शक्तवात

हाऊ शक्तिता॒त.
आणखी एक महत्वाचा प्रश्न म्हणजे
पर्यावरणाचा! वापरात आणली जाणारी सॅनिटरी
पॅड व डायपर बायोडिग्रेडेबल असतातच असे
नाही. त्यांची योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावली जात
नाही. उदाहरणार्थ, सॅनिटरी पॅड कवरापेटीत
टाकण्याची लाज वाटते म्हणून अनेकदा स्त्रिया
पॅड शैचालयातून फ्लश करण्याचा प्रयत्न
करतात. परिणामी, अनेकदा तुंबलेल्या गटारी
आँणि ड्रेनेज लाईनमध्ये मोठ्या प्रमाणावर
सॅनिटरी पॅड आढळतात. शबाना आझमींच्या
समवेत झालेल्या चर्चेच्या वेळी काही महिला
डॉक्टरनी स्पष्ट मत नोंदवले. पूर्वी सुती
साड्यांच्या घड्या पॅडप्रमाणे वापरल्या जात
आणि त्यामुळे जंतुसंसर्ग होत असे, हे खरे;
पांग द्याऱ्याचे काणांग वेगले आवे

ਨਿਵਡਣੂਕੀ ਪੁਟੇ ਸ਼ੋਤਕਦੀ ਆਤਮਹਤਵੇਚਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਗਣਾ?

देशात सगळ्यात जास्त शेतकरी आत्महत्या महाराष्ट्रात, त्यातर्हुदा विदर्भात आणि त्यातही अमरावती विभागात होतात, असे आकडेवारी सांगते. पण तेथील शेती प्रश्नांकडे कोणतेही सरकार आवश्यक गांभीर्याने बघत नाही. निवडणुका आल्या की तेवढी सगळ्यांना जागृत येते. आज भारतात आपण औद्योगिक क्षेत्राची आघाडी आणि शेतकी क्षेत्राची पीछेहाठ अशा विसंगतीत जगत आहोत. औद्योगिक क्षेत्रात भरमसात वाढ होत आहे, आंतरराष्ट्रीय निधीने २०२४-२५ चे भारताचा विकासदर पूर्वी व्यक्त केलेल्या ६.८ टक्क्यांवरुन वाढवून यात टक्के केला आहे. शेअर बाजारात शेअरच्या निर्देशांकाने प्रथमच शिखारावर पोहोचून ८१ हजार अंकांची पातळी पार केली आहेत. समभाग भांडवल बाजारात विदेशी गुंतवणुकीचा ओघ वाढत आहेत तंत्रकुशल तरुण वर्ग आपल्या उच्च पगाराच्या आधारावर भांडवल बाजारात गुंतवणूक करीत आहे. नॅशनल स्टॉक एक्स्चेंजच्या २०२४ च्या आकडेवारीनुसार देशातील ९० गुंतवणूकदारांपैकी चाचा म्हणजे ४० टक्के गुंतवणूकदार ३० वर्षे वयाच्या खालील आहेत आणि ४० वर्षे वयाच्या आतील गुंतवणूकदारांचा एकूण गुंतवणुकीतील हिस्सा ७० टक्के आहे. तरुणाचे प्रमाण विशेष करून २०१८ पासून वाढत आता त्या वर्षांपेक्षा दुप्पट झाले आहे. ही सगळी औद्योगिकव्यक्तीतील चंगळ आहे. आपण शेतीकडे पाहू गेल्यास तेथील वृद्धीदरवाऱ्या २०१७-१८ च्या ६.६ टक्क्यांवरुन २०१८-१९ मध्ये २.१ पर्यंत घसरला; २०२०-२१ आणि २०२१-२२ मध्ये हा विकासदर अनुकमे ३.३ आणि ३.१ टक्क्यांपर्यंत कमी झाला. २०२३-२४ मध्ये कृषी वृद्धीदर १.८ टक्क्यापर्यंत कमी झाला. यात सिंचन असलेल्या प्रदेशांचा हिस्सा बाजू केल्यास कोरडवाहा प्रदेशांच्या योगदान नाममात्र शिल्क राहते. अशा प्रदेशांपैकी एक प्रदेश विदर्भ आहे. विदर्भातील शेतीच्या हवामानानुसार दोन भाग आहेत: प्रथमच वर्धा, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली आणि चंद्रपूर म्हणजें प्रशासकीय नागपूर विभाग. हा धान (तांदूळ) पड्या आहे. त्याला पावसाळ्यात पश्चिमकडून अरबी समुद्राचा आणि हिवाळ्यात पूदून कडून बंगालच्या उपसागराकडून पाऊस मिळतो. त्यातून दोनदा प्रक्रिये येतात म्हणून या भागात शेतीचे इतर प्रश्न असले तरी शेतकर्ता

आत्महत्या होत नाहीत. दुसरा प्रशासकीय विभाग यवतमाळ, वाशीम बुलढाणा, अकोला आणि अमरावती जिल्ह्याचा-अमरावती विभाग किंवा वळाड (बेरार). याला प्रामुख्याने मान्यूनचा पश्चिमेकडीतील पाऊस मिळतो. त्यावर कापूस, सोयाबीन ही खरिपाची पिवे एकदाच येतात. कापूस ऑक्टोबरपासून फेब्रुवारीपर्यंत वेचत राहावा लागतो. म्हणून एकच पीक येते. वळाडातील जमीन काळ्याकसदार. या मातीचे शास्त्रीय नावच बळक कॉटन सॉइल असे आहे ब्रिटिश गँजेटियरनुसार हा कापूस गंगेवर नेऊन ढाक्याला पाठवली जाई व त्यापासून ढाक्याची मलमल बने. ब्रिटिशांनी भारतातील सर्वात जास्त दरएकरी जमीन वळाडवर महसूल आकारून शेषण केले. १८६५ मध्ये अमेरिकेत गुलामगिरीच्या प्रशावर यादवी युद्ध झाल्यामुळे तेथील कापूस ब्रिटिश कापड गिरण्यांना मिळणे बळ झाले. मग कापूस सातत्याने मिळत राहावा म्हणून वळाड (बेरार) प्रदेश सगळ्या साम्राज्यात सोयीचा वाटला व त्यांनी वळाडच्या कापसाच्या लागवड-प्रक्रिया-परिवहन आणि निर्यात यासाठी भरपूर खर्च केला. अमेरिकेन कापूस ब्रिटनला पुन्हा मिळेपर्यंत वळाडातील कापसाच्या किमती चौपटीने वाढून निर्यातीद्वारे त वळाडचा सुर्वाकाळ 'वळाड आणि सोन्याची कुळाड' बनला. त युद्ध संपल्यानंतर वळाडातील कापसाचा, शेतीचा आणि शेतकऱ्यांचं जो झास सुरु झाला तो आता २०२४ पर्यंत! स्वातंत्र्य, द्विभाषिक मुंबई आणि महाराष्ट्र १९४७ मध्ये स्वातंत्र्य मिळाल्यावर १९५० मध्ये विदर्भ द्विभाषिक मुंबईत आला आणि १९६० मध्ये महाराष्ट्रात सामील केला गेला. विदर्भातील सिंचन निर्माण करण्याचा प्रयत्न राज्यातला एक मोठा कापूस प्रदेश म्हणून झालाच नाही. १९८८ च्या दांडेकर समितीच्या अहवालातही महाराष्ट्रात सगळ्यात जास्त अनुशेष विदर्भाचा आणि त्यात सगळ्यात जास्त अनुशेष अमरावर्ती विभागातील सिंचनाचा. तो अहवालही तत्कालीन राज्य शासनांना स्वीकारला नाही. तशीच वाट २००० च्या भुजंगराव कुलकर्णी समितीच्या अहवालाची लागली. २००३-०४ पासून तत्कालीन राज्यपालांनी तीन वर्षांत अनुशेष भरून काढण्यासाठी विदर्भाला जास्तीचे आवंटन केले. राज्य सरकारने ते निर्देश दुर्लक्षित करून

त्या रकमा तीन वर्षांपर्यंत पश्चिम महाराष्ट्राकडे वळवल्या. २००६ पर्यंत विदर्भात शेतकरी आत्महत्या मोठ्या प्रमाणावर सुरु झाल्याहोत्या. त्यासंदर्भात शेतकरी नेत्यांच्या विनंतीला मान देऊन पंतप्रधान डॉ. मनमोहन सिंग विदर्भात (वायफळ-पुलगावला) जून २००६ मध्ये आले. त्यांनी परिस्थिती पाहून रोजगार हमीरीदै योजना देशभर लावण्याचा निर्णय घेतला; त्यांच्या सूचनेवरूपने अमरावती विभागाची स्थिती जाणून अहवाल देण्यासाठी योजना आयोगाच्या एक महिला अर्थशास्त्रज्ञ डॉ. आदर्श मिश्रा यांच्या अध्यक्षतेत एक समिती नेमली. त्या समितीने स्पष्टपणे म्हटले की अमरावती विभागाला पुरेसा निधी न मिळण्यात राजकीय नेते व संबंधित प्रश्नासन यांच्यात संगनमत दिसते. तेव्हाच्या महाराष्ट्राच्या अर्थमंत्र्यांनी त्या समितीस सांगितले की आमच्याजवळ पुरेसा पैसासाठी नाही. विदर्भासाठी निधी केंद्र सरकारने द्यावा. वास्तविक पाहतात संविधान अनु. ३७१ (२) चा व नागपूर कराराचा अर्थ असा आहे की राज्य सरकाराजवळ जेवढा विकास निधी असेल (कमी असावी की जास्त) तो नेहमीच लोकसंख्येच्या प्रमाणात वाटला जावा. परंतु १९५६ पासूनच विदर्भातील शेतकीडे दुर्लक्ष होत आहे व ते चालूच्या आहे. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या गेल्या २४ वर्षांत (२००१ पासून) अमरावती विभागात (पश्चिम विदर्भ) एकूण २७,२३४ आत्महत्या झाल्याची नांद आहे. आतापर्यंत देशात सर्वात जास्त शेतकरी आत्महत्या महाराष्ट्र राज्यात होतात असे म्हटले जाते. प्रत्यक्षात त्यापश्चिम महाराष्ट्रात नाही तर अमरावती विभागात होतात व तितकेच परिवार उघड्यावर पडतात हे भीषण सत्य नजरेआड होता कामान्ये. हवामान बदलामुळे पावसाची अनिश्चितता, समाधानकारक किमान आधारभूत किमत शासनाकडून न मिळणे, आदानांच्या (बी-बियाणे-खते, कीटकनाशके) अनियंत्रित किमतीमुळे मुळातच उत्पादन तोट्यात चालणे, शेती व कुटुंब चालवण्याकरिता त्यानेसावकार व मायक्रोफायनान्स कंपन्यांकडून बरेच वेळा आठवड्यावला २० टक्के म्हणजे वर्षाला १०४ टक्के व्याजाच्या कल्पनातीत दरानेकर्ज काढणे आणि ते फेडप्याचे सर्व मार्ग बंद असल्यामुळे त्यानेआत्महत्या करणे, ही साखळी चालू आहे. ब्रिटिशांच्या वेळेपासून

एससी, एसटी आरक्षणः उपवर्गीकरण, क्रीमी लेअर लागू करणे: सर्वोच्च न्यायालय निर्णय

सर्वोच्च न्यायालयाच्या ७ न्यायाधीशाच्या खंडपीठान
चिन्हाया प्रकरणातील उच्च न्यायालयाच्या निर्णया विरुद्ध निर्णयांची
दिला,त्या अनुसार :१) आरक्षण देप्यासाठी अनुसूचित जातीमध्ये
उपवर्गीकरण करण्यास मान्यता दिली.२)अनुसूचित जाती मध्येही
क्रीमी लेअर लागू करण्याचा आग्रह. सर्वोच्च न्यायालयाने दिला ०१.०८.२०२४ ला निर्णय दिला आहे. ५०० पानाच्या वर हा
निर्णय आहे,संपूर्ण निर्णयाची जानाकारी आल्यावर आणखी भाष्य
करता येईल. चिन्हाया प्रकरणात उच्च न्यायालयाने मान्य केला
आहे की संविधान अनुच्छेद ३४१ अनुसार अनुसूचित जाती हा
एकसंघ गट आहे व वर्गामधे विभागाले जाऊ शकत नाही परंतु
सूप्रीम कोर्टाच्या खंडपीठाने एकसंघ गट मानण्यास नकार दिला
व वर्गामधे विभागाले जाऊ शकते असा निर्णय दिला. क्रीमी लेअर
चा चर्चेचा विषयच नव्हता त्यामुळे क्रीमी लेअर विषयावर सूप्रीम
कोर्टाच्या निर्णयावर आश्वर्य वाटते. सूप्रीम कोर्टाचा निर्णय जाती
जाती मध्ये वर्ग संघर्षाला बढावा देईल,व हा एकप्रकारे आरक्षण
संपविण्याच्या दृष्टीने महत्वाचे पाऊल ठरेल.या निर्णयामुळे मनुवारं
विचारसरणीचे लोक व संघटना जे जातीय आधारित आरक्षणाला
विरोध करतात त्यांना या निर्णयामुळे बळ मिळेल यात शंका नाही

३४१ अनुसूचित जातीतील जार्तीना एकसंघ मानतो व त्या आधारावर गेल्या ७० वर्षांपासून आरक्षण प्रणालीची अमलबजावणी होत आहे याला छेद देने घातक ठरू शकते. ही समस्या निर्माणाची होण्याचे कारण म्हणजे अनुसूचित जातीतील काही लोकांना असेही भ्रम झाला की आरक्षणाचा लाभ हा काही विशेष जार्तीनाच झाला किंवा लाटला आणी याला हवा देण्याचे काम मनुवाद्यांनी केले अनुसूचित जाती मधीलच काही जाती नेत्यांना शिक्षण व ज्ञानच्या अभावी असे वाटायाला लागले की आरक्षण अप्रत्यक्षपणे काही विशेष जाती पुरतेच मर्यादीत आहे. अनुसूचित जाती मध्ये ऊळेखित सर्व जातीसाठी समान संधी होत्या व आहेत. मग सामाजिक स्तर सारखा असूनही विशेष जार्तीनीच का प्रगती केली? ?? याचा विचार केंव्हा करणार आहात ?? ज्या जार्तीनी अधश्रद्धा, चमत्कार, कर्मकांड, बुवाबाजी, दैववाद याला मूठमाती देऊन शिक्षणाला महत्व दिले, वेळप्रसंगी उपासमार सहन करून, अनेक त्रास भोगून शिक्षण पूर्ण केले व प्रगती केली त्यांचा दोष आहे काय ?? ज्या जातीनी अंधश्रद्धा, कर्मकांड, धार्मिक आडम्बर, परंपरागत निकृष्ट व्यवसाय या मधुन बाहेर निघून शिक्षणाला महत्व दिले नाही, न्यूनतम शैक्षणीक योग्यता प्राप्त करू शकले नाही ते शिक्षणात पुढे येऊन प्रगती करणाऱ्या जार्तीना दोष देऊ शकत नाहीत आणी त्यांच्या अवनतिला तेच जवाबदार आहेत. जरी आरक्षण आहे तरी आवश्यक शिक्षण व परीक्षेत न्यूनतम योग्यता हे आवश्यक आहेच व या अभावी आरक्षणाचा पूर्ण कोटा भरल्या जात नाही व बैकलॉग राहत हे सर्विदित असतांनाही आरक्षणाचा लाभ काही विशेष जार्तीनीचा लाटला असा भ्रम ठेवणे किंवा विश्वास करने बालिशपणाचे न मूर्खपणाचे लक्षण आहे. उपवर्गीकरण करूनही ही समस्या मिटणाऱ्या नाही कारण आवश्यक शिक्षण व न्यूनतम योग्यतेच्या अभावी कोटा भरलाच जाणार नाही व काळांतराने याचा लाभ सामान्य वर्ग, सर्वणांना मिळेल. अनुसूचित जाती/जनजातीतील सर्व जार्तीना

एकसंघ राहून अंधश्रद्धा, चमत्कार, कर्मकांड, धार्मिक आडम्बर नाकारून वैज्ञानिक शिक्षणाला महत्व देण्याची गरज आहे सोबतच निजी क्षेत्रात सुद्धा आरक्षण लागू करण्याची व आरक्षणाचा कायदा बनविण्याची नितांत गरज आहे आणी हेच स्थाई समाधान आहे.

अनुसूचित जाती, जनजाति वे आरक्षण हे आर्थिक आधारावर नसुन सामाजिक शोषण, उत्पीडन या तत्वावर आहे, गरीबी हत्तीवार अंतर्गत हे आरक्षण नाही आहे. अनुसूचित जाती, जनजाती वे आरक्षण हे सामाजिक अन्याय, अत्याचार, शोषण, उत्पीडन झालेल्या समाजाचे सत्ता, प्रशासनमधे प्रतिनिधित्व सुनिश्चित करण्याचे माध्यम आहे. क्रीमी लेअर अवधारणा लागू करने म्हणजे मूळ उद्देश्यापासून दूर जाने किंवा भटकने होय. यामुळे निश्चितच जाती आधारावर आरक्षण समाप्त करण्यास पाठबळ मिळेल व मनुवादी विचारसरणी वाले लोकांचे लंबित व इच्छित ध्येय पूर्ण होईल. क्रीमी लेअर लागू झाली तर क्रीमी लेअरवाले यांना सामान्य श्रेणीत हीं जागा मिळाणार नाही कारण कितीही योग्य असले तरी साक्षात्कार मध्ये गाडले जातील हे कटुसत्य सर्वविदित आहे, दुर्दृश्य म्हणजे याचे सामाजिक भान असलेले विद्वान न्यायाधीश पूरजोर समर्थन करित आहेत. क्रीमी लेअर लागू झाले की शिक्षण व न्यूनतम योग्यता अभावी आरक्षित कोटा पूर्णपणे भरल्या जाणार नाही, सतत बैकलांगणे निर्माण होईल व कालांतराने अप्रत्यक्ष लाभ सामान्य श्रेणी/सवण वर्गास होईल. म्हणजे अनुसूचित जाती मधे दोघांचेही (अर्थात क्रीमी लेअर व नॉन क्रीमी लेअर) नुकसान होईल.

निसर्गाचे सौंदर्य, सामर्थ्य, सर्वोत्कृष्ट निर्मिती पट्ठा. आणि नियमाचे पालन करा.

तीन-चार वेळा बदलावी लागतात. मध्यम आर्थिक स्थितीतील कुटुंबांमधील मुर्लींना व महिलांना ही बाब आर्थिकटृष्ण्या परवडतेच असे नाही. लहान मुलांनाही डायपर खूप वेळ घालून ठेवले, तर व-ए उठण्यासारखे त्रास द्वोरु शक्तवात.

हाऊ शकतात.

आणखी एक महत्वाचा प्रश्न म्हणजे पर्यावरणाचा! वापरात आणली जाणारी सॅनिटरी पॅड व डायपर बायोडिग्रेडेबल असतातच असे नाही. त्यांची योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावली जात नाही. उदाहरणार्थ, सॅनिटरी पॅड कचरापेटीत टाकण्याची लाज वाटते म्हणून अनेकदा स्त्रिया पॅड शैचालयातून फलश करण्याचा प्रयत्न करतात. परिणामी, अनेकदा तुंबलेल्या गटारी आँणि ड्रेनेज लाईनमध्ये मोठ्या प्रमाणावर सॅनिटरी पॅड आढळतात. शबाना आझमींच्या समवेत झालेल्या चर्चेच्या वेळी काही महिला डॉक्टरनी स्पष्ट मत नोंदवले. पूर्वी सुती साड्यांच्या घड्या पॅडप्रमाणे वापरल्या जात आणि त्यामुळे जंतुसंसर्ग होत असे, हे खरे; पाणा द्वारे काणा तेव्हाले आवे

पदयात्रा काही करा काही होणार नाही.पण निसर्गाच्या नियमाचे पालन करा नाहीतर यम म्हणजे दुखद मृत्यू अपघाती मृत्यू हा ठरलेला आहे.म्हणूनच निसर्गाचे सौंदर्य, सामर्थ्य, सर्वोत्कृष्ट निर्मिती पहारांची आणि नियमाचे पालन विचार करून आनंदाने जगा इतरांना जगवा त्यासाठी या आठ साध्या सोप्या नियमाचे पालन करा.म तुमच्या एवढा सुखी,समाधानी आणि श्रीमत कोणी नसेल.१) श्रीमत होण्यासाठी तुमच्या मुलांना शिकवू नका तर त्यांना आनंदवारा राहण्यासाठी शिकवा ज्यामुळे मोठ झाल्यावर त्यांना वस्तुत्यं महत्वाचा आणि मूल्य कळेल किंमत नाही. २) तुमचं जेवण तुम्ही तुम्हाला औषध समजून घ्या. नाहीतर औषधच तुम्हाला जेवण म्हणून घ्यावा लागेल.जगण्यासाठी खा,खाण्यासाठी जगु नका.३) जी व्यर्त्ती तुमच्यावर प्रेम करते ती तुम्हाला कधीही सोडून जाणार नाही कारण तुम्हाला सोडून जाण्याची शंभर जरी कारण असली तरीही त्या व्यक्तीला एकच कारण असं सापडेल की ज्यामुळे ती व्यर्त्ती तुम्हाला सोडून जाणार नाही. ४) मानव असणे आणि मानवत असणे या मध्ये खूप फरक आहे.तो समजून घ्यावा. ५) ज्या वेळेली तुमचा जन्म होतो त्यावेळी तुमच्या वर प्रेम केलं जाते. आर्थिक ज्यावेळी तुम्ही मृत व्हाल त्या वेळी ही तुमच्या वर प्रेम केलं जर्जाईल ही समजूत मनातून काढून टाका.मृत झाल्यावर आठ तासापेक्षण जास्त तुम्ही कितीही प्रिय असला तरी तुम्हाला घरात ठेवा

पण दूरवर चालत जावे लागणार असेल तर सर्वाना सोबत घेऊ एकत्र चाला. ७) जगातील सर्वात चांगले सहा डॉक्टर कायम लक्षाठेवा. १) सूर्यप्रकाश २) विश्रांती ३) व्यायाम ४) योग्य आहार ५) आत्मविश्वास ६) मित्र.आयुष्याच्या सगळ्या टप्प्यांवर यांना सांभाळ्या आणि आरोग्यदायी जीवन जगाल. ८) जेव्हा तुम्ही चंद्र पाहत्त्वायेळी तुम्ही निसर्गाचे सौंदर्य पाहता, जेव्हा तुम्ही सूर्य पाहता त्यवेळी तुम्ही निसर्गाचं सामर्थ्य पाहता, ज्यायेळी तुम्ही आरसा पाहत्त्वायेळी तुम्ही निसर्गाची सर्वोत्कृष्ट निर्मिती पाहता. म्हणून स्वतःविश्राम देतो। आणि स्वरूप प्रकाशित त्वा

लक्षात ठेवा. मला कोणाची गरज नाही. हे मनातून काढून टाका			
ठखउक	असणं	म्हणजे	काय
'ठ'	हा	द्वाश्रीरॅंडपीहळ्य	चा
'ख'	,	हा खपलोश	चा
'उ'	हा	उहरीरलींशी	आणि
'क'	हा	वक्षरश्रींह	चा
नातेसंबंध, पैसा, चारित्र्य आणि आरोग्य हे चारही स्तंभ मजबूत आणि	संतुलित असणे. म्हणजे ठखउक असण. यातल	एक स्तंभ जरी डळमळीत असेल किंवा मजबूत असूनही संतुलित नसेल तरी बाकी सारं असूनही आयुष्य विकलांग आहे. चला. एकमेकाना थेण्यांही करूया आणि सगळेच जण ठखउक होण्याचा प्रयत्न करूया...! जिवन खुप सुंदर आहे फक्त तसं जगायला हवं...! काळजी घ्या. तुमचे दिवस सुखाचे जावोत. आयुष्य खूप सुंदर आहे. जर्ग गोष्ट तुम्हाला आव्हान देते, तीच गोष्ट तुमच्यात बदल घडवू शकते, भले यशस्वी होण्याची खात्री नसेल, परंतु संघर्ष करण्याची प्रेरणा नक्कीच असली पाहिजे. अनुभव हा मोफत मिळत नसतो त्यासाठी कधी वेळ, कधी किंमत, तर कधी आयुष्य खर्च करावं लागतं. आणि संघर्ष करावा लागतो त्याशिवाय फुकटात काहीच मिळत नाही. अतिविचारामुळे आपण आपल्या आयुष्यात काळ्पनिक समस्या निर्माण करतो, ज्या अस्तित्वातच नसतात म्हणून समजूतदारपणा हा ज्ञानापेक्षाही खूप महत्वाचा असतो सागर रामभाऊ तायडे - १९२०४०३८५९, भांडप, मंबई.	

